

Keresztút

A győzelem útja

A keresztút az egyház régi és megszentelt ájtatossága, mellyel a hívők felidéznek Krisztus szenvedésének egyes mozzanatait. Az itt leírt elmélkedő imádság célja, hogy a keresztutat megértsük és vele igazán élni tudjunk.

A keresztút kialakulása:

A XII. és XIII. században Krisztus passiójának tiszteletét a szentföldről haza érkező keresztes lovagok széles körben terjesztették. Amikor a ferencesek 1342-ben átvették a szentföldi helyek felügyeletét, egyik céljuk volt Krisztus szenvedése tiszteletének elterjesztése. Ez a keresztútban nyert kifejezést. A XVIII. században Porto Maurocio-i Szent Lénárd ferences rendi szerzetes, prédikátor beszédeivel hatékonyan indította bűnbánatra az embereket. Olaszországban több száz keresztutat állított fel és ezzel egy mozgalmat indított el, miután annak 14 stációs mai változatát megalkotta. Rájött, mennyi haszna van, ha az emberek vizuálisan szembesülnek az Úr Jézus szenvedésével. Mekkora szívbéli megindultságot eredményez a Krisztus szenvedéseiről való elmélkedés.

„Elhagyott puszta lett az egész föld, mert nincs, aki magába szálljon. Lám minden bajnak forrása, hogy senki sem gondolja meg, amit nagy lelki gonddal kellene megvizsgálni, mert ebből fakad a sokféle rendezetlenség a cselekvésben. Főleg a végső dolgokat nem ismerjük; feledésre kárhoztatjuk Isten jótéteményeit vagy mindazt, amit Isten Fia keserves kínszenvedése árán értünk elviselt; mindenki hanyagul teljesíti kötelességeit, tisztségeit, amelyek saját állapotából fakadnak; nem hártják el a veszélyeket, melyek mindenünnen körülveszik életünket. Mivel tehát emiatt az egész világ tele van gonosszággal, találóan hányja szemünkre Jeremiás: elhagyott puszta lett az egész föld. De vajon található-e az ilyenféle bajokra orvosság? Én mégis minden előjárónak, plébánosnak és papnak, és Isten többi szolgálójának, akiknek lába elé borulok szeretném megmutatni a kívánt orvosságot, mely nagyrészt készen áll: tudniillik a Keresztútnak nevezett gyakorlat; ha az ő buzgóságuk és igyekezetük segítségével elterjed az egyes plébániákon és templomokban, kétségtelenül igen erős oltalmat találnak benne valamennyi elharapózott bűnnel szemben: az összes erényre, minden jóra alkalmas lesz, mert Jézus szeretetét és kínjait köti csokorba azok számára, akik jámbor elmélkedésben vele foglalkoznak. Ó, mennyi üdvözítő világosságot ébreszt a lélekben, mekkora szívbéli megindultságot eredményez, milyen legyőzhetetlen erőt kölcsönöz a léleknek az Isten Fia keserű szenvedéséről való állandó elmélkedés! A mindennapos gyakorlat győzött meg arról, hogy a jámbor imádság ezen formája az emberi erkölcsöket milyen gyorsan megjavítja. A Keresztút ugyanis a bűnök ellenszere, a zabolátlan kívánságok megtisztítása, hatásos lelkesítő az erényre és az életszentségre. Valóban, ha az Isten Fiának keserves kínjait mintegy ugyanannyi festett képen elevenen szemünk elé állítjuk, szinte lehetetlen, hogy ekkora világosság sugarában életünk szennyétől vissza ne riadjunk. Sőt arra sürget bennünket, hogy szeretettel válaszoljunk az ilyen nagy szeretetre, vagy legalább a nehézségeket, amelyek életünk körülményeiből fakadnak, s mindenfelől ránk törnek, szívesen elviseljük.”

(Porto Maurocio-i Szent Lenárd, Opere complete, II, Venezia 1868. pp. 176-177)

Azt tapasztalta a hívek életében, hogy a rendszeresen végzett keresztút hatalmas lelki javulást okoz. Nagyon ígéretes imádság, mert a keresztút elvégzése teljes búcsúval jár. Modern formában a vizuális hatás még inkább megdöbbentő, mintha a keresztút stációinak szemlélésében a saját képzeletvilágunkra hagyatkozunk pl. Mel Gibson Passió c. filmje. A film valóságként ábrázolja Jézus szenvedését, nem túlzás, ez volt a valóság. A film kiterjedt történelmi kutatáson és hiteles misztikusok pl. Emmerich Anna Katalin látomásain alapszik.

Hogyan szemléljük a keresztutat? Mi a koncepciója? Az a kérdés, hogy Jézus mit szeretne ezen keresztül elérni nálunk.

Vannak, akik érzelmi alapon ragadják meg a keresztutat, végigszenvedik, végigsírják a stációkat. Elképzelik, hogy ott van az elutasító kegyetlen tömeg, mi pedig a jó emberek oldaláról szemléljük, együttérezve az Úr Jézus szenvedését és így végezzük jól a keresztutat. Az Úr Jézus egészen mást szeretne a keresztúton keresztül elérni. Jézus azt mondja; „Aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt. (Mk 8,34-38) Ez a kijelentése már az egész életünk koncepcióját érinti. Jézus valóságos Isten és valóságos ember. Ezekben a helyzetekben valóságos emberként győz a Sátán felett és marad meg a tökéletes szeretetben. A keresztút az egész életünkre akar tanítás lenni, mert minden egyes állomás Jézusnak egy-egy győzelmét mutatja. Ezek sajátos egyetemes helyzetek, ha ezek mélyebb értelmét meglátjuk, akkor fel tudjuk fedezni, hogy mikor, melyik stációnak a kihívásával találkozunk a saját életünkben. Ott Jézus mutatja, abban a helyzetben mi a szeretetben való megmaradásnak a győzelme a sátán fölött. Ennek az elsajátítása alapvető kérdés az életünkben. A belemagyarázás és kesergés nem segít. E mögött van egy hamis megváltás koncepció, miszerint Jézus a végtelen adósságszámlát kifizette a Mennyei atyánál és a haragvó Atyát kibékítette velünk. Jézus azért jött, hogy elsőként, egyedül végig járja a keresztutat, amit mi a magunk erejéből nem tudunk végig járni. Hozzá kapcsolódva az Ő haremodorában győzzünk az egyes kísértések fölött s így megtanuljunk majd Vele együtt uralkodni a Mennyeiben. (Jel. könyv.) A keresztút stációi a sátán kihívásain való győzelemnek a különböző esetei.

1.állomás: Pilátus halálra ítéli Jézust

Igaztalan vádak alapján halálra ítélik Jézust. Ennél a stációnál több kísértéssel találkozunk. A Sátán mire akarja rávenni? Vegye kezébe a sorsát, azaz kezdjen dolgozni a saját megmentésén. Ítékezzen magában azok fölött, akik oda juttatták. Legyen benne gyűlölet. Ezzel szemben Jézus „Mikor szidalmazták, a szidalmat nem viszonozta, mikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem mindent az igazságos bíróra hagyott” (1 Pét 2; 23)

Magára vette valóságos emberként, ami minket szokott meglátogatni ilyen szituációban: a tekintetek a véleménynyomásnak a média agymosó hatásának a kísértését. Mit mondanak rólam, milyen ítélet, diagnózis, szakvélemény, minősítés van rólam. Vagyis az én önértékelésem alapja az, hogy mi a vélemény rólam. Ezzel nagyon sok ember küzd.

A következő nyomás; tudom, hogy ártatlan vagyok, de egyedül maradtam az igazsággal, mindenki ordítja az ellentétét és ez elkeseríthet. Az Isten nem érvényesíti az igazságot? Erről a kísértésről ír a 73. zsoltár. Fejre állított világban élünk, ahol a gonoszok prosperálnak. Nem

történik meg amit ösztönösen várnánk, hogy ugyan tombol a gonoszság, de egyszer az Isten a fejükre csap. Illés kísértése is ez volt, amikor a Kármel hegyén megkísértette a földi igazságszolgáltatás. Illés enged ennek és lemeszározza a Baál prófétákat, időt sem hagyva arra, hogy esetleg más felismerésre jussanak vagy megtérjenek.

Ha egyedül maradok az igazsággal, elviselem-e ennek a nyomását?

Jézus megoldása, hogy gyakorolja az alapkoncepcióját, amire elkötelezte magát a Jordánnál való alámerítkezésnél. Semmit sem tesz önmagáért, önmaga által és saját feje szerint, hanem teljesen rábízta magát a Mennyei Atyára. Ő fogja biztosítani a szükségleteit, védi meg és oldja meg, emberileg nem követhető módon a helyzetet. Ezért Jézus hallgat és engedi magát elítélni. A győzelmet ezzel át is éli, mert lelkierőt kap. Nem kapitulál, nem esik bele a gyűlölködésbe, ítélkezésbe, amibe az ördög be akarja húzni. Ez a győzelem! Jézus arra tanít minket, hogy reménnyel viseljük el az igazságtalanságot, várjuk ki a másik embernél a jobb belátást.

2. állomás: Jézus vállára veszi a keresztet

Magára veszi a teljes, nagysúlyú keresztet. A vérvesztés, megostorozás, álmatlan éjszaka miatt támoanyag a kereszt alatt.

Mik a kihívások ennél a stációnál? Az Isten fizikai és lelki szenvedéssel látogat meg. Miért kell szenvednem? Vállalom-e a szenvedést? Fellázadok vagy elfogadom? Kísértés, ha szeret az Isten, akkor nem ad szenvedést. Kipárnázza az életedet. Az a hazugság, hogy az életben a legnagyobb rossz az a szenvedés. Valójában az életben a bűn a rossz az Istentől való elidegenedettség. A szenvedés egy olyan valóság, amit, ha Jézustól megtanulunk áldássá válik, mert a tiszta szeretetet a földön ezen keresztül lehet megtanulni. Ha vállalom a szenvedést, akkor az magamba fog zárni. A szenvedés olyan állapotot idéz elő, ami közölhetetlen. Hiába látják, hiába beszélek róla, nem tudom velük megosztani. Ez egy olyan lelki nyomás, amivel a gonosz megtörhet. Azt sugallja: Segíts magadon! Dobd el a keresztet! pl. házasságban váljatok el.

A másik kihívás, amivel Jób is szembesült. A megpróbáltatásaiban először bizakodva mondja Jób: „Ha a jót elfogadjuk Isten kezéből, miért ne fogadnánk el a rosszat is? „(Jób 2; 10) Magamra vettem a keresztet, de telik az idő és egyre inkább azt érzem, agyon nyom. Össze fogok roskadni alatta. Messze van a Golgota. El tudom odáig vinni a keresztet? A szenvedés kilátástalanságát, értelmetlenségét a fájdalom megtörő erejét tapasztalom. Getsemáne kertben a Sátán is ezt sziszegi Jézus fülébe: „Ó, te azt gondoltad ezt meg tudod csinálni? Túl sok ez neked. „Mit tesz Jézus? Határozottan értelmet lát abban, hogy viszi a keresztet, erre koncentrálni ez a győzelem útja! Ennek van értelme! Amikor elérkezik a határaihoz, tudja, hogy a Mennyei Atya be fogja tölteni erővel.

3. állomás: Jézus először esik el

Az Atya sajátos módon vezet bennünket az életünkben. Az is hozzátartozik az élethez, hogy vannak elesések. A Szentírásban nincs dokumentálva az elesés, de a hitérzék szerint az elesés hozzátartozik a keresztúthoz.

A keresztteljes súlyával rázuhan Jézusra és megjobban összetöri. Itt találkozik azzal Jézus, hogy emberként vannak korlátaink. A korlátok a teremtett világ részei, érzékeltetik az Istenre való végtelen rászorultságunkat, így a gőg nem sodor el. Ezért vannak üdvös elesések az életben. Meg kell tapasztalnunk, hogy emberi erővel falba ütközünk, azon csak az Isteni hatalom tud átvinni.

Jelentkezik az elesés szégyene. Ennek iszonyú ereje tud lenni. Ezzel az Ördög megtámadja az önértékelésünket és rá akar venni a takargatásra és az önmagunkkal kapcsolatos ideológia gyártására. Kimagyarázzuk: „Ugyan elestem, de ez nem az én igazi valóságom, ez egy malőr az életben. Összeszedem magamat és megoldom ezt a problémát önerőből.” Jézus ezzel szembe megy, esendő vagyok a Mennyei Atya tud ebből kiemelni a Szentlélek erejével. Ha elérkezünk a határainkhoz és hívő módon az Úrra hagyatkozunk, akkor megtapasztaljuk, amit a próféta mond „De, akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el” (Ézs 40;31) Ez a valóság az egész kereszttútra jellemző.

A másik kihívás, ami jelentkezik a reménytelenség és a sebek nyalogatása, önsajnálát. A gonosz sugallata; sajnáld magad, mert más nem sajnál! Ebből következik a depresszió. Van ennek a keresztnak értelme? Jézus mutatja; igen, ha a keresztem végig viszem az lesz a totális győzelem!

4. állomás: Jézus találkozik anyjával

Ennek az állomásnak a nagy erejű nyomása, hogy miattad mennyien szenvednek. A szeretteid miattad szenvednek. Miért voltál olyan konok? Legalább a szeretteidre való tekintettel ne csináld ezt! A sátáni gonoszság ezt alkalmazza az emberek megtörésére. Az érzelmi függésnek hatalmas eltérítő ereje van. Ugyanakkor szép történelmi hitvalló példákat látunk: Wurmbrand - Megkínózva Krisztusért c. könyvében. Szent Brancoveanu Konstantin havasalföldi fejedelem és fiai újvértanúk példájában. Morus Tamás: Egy ember az örökkévalóságnak c. filmben.

Ennek az állomásnak a győzelme, hogy Jézus nem engedett az érzelmi nyomásnak, folytatja a kereszttútját. A Szűzanya hittel szemlélte a történeteket, de Jézus az emberségében mindent magára vett, ami az emberi természethez hozzátartozik, biztosan átélte ennek az állomásnak a szenvedését. A Szűzanya vigasztalását, megerősítését rábízta a Mennyei Atyára.

5. állomás: Cirenei Simon segít vinni a keresztet

Jézus annyira erőtlen, hogy nem bírja el a keresztet. A helyzet kísértése; elváltam, viszem a keresztem, de a Mennyei Atya nem ad elég erőt, hogy én magam fel tudjam vinni a keresztet a Golgotára? Végig kell néznem, hogy egy kedves honfitársamat arra kényszerítik a római katonák, hogy vigye az én keresztemet. Cirenei Simon első érzései: Megint egy malőr az életemben, rossz időben voltam rossz helyen! Beleestem ebbe a szerencsétlen helyzetben! Ez a kikényszerített segítségnek az elfogadása biztosan az arcára volt írva. Jézus mégis elfogadja, sőt értékeli, hálás ezért. Akármilyen szájjal adta a segítséget, elfogadom és nagyon örülök. Azért tudja ezt megtenni, mert az Atya láttatja vele, hogy miről van szó. Az Ördög a gőgünkön, érzékenységünkön keresztül támad ebben a szituációban.

Szeretni nem csak azt jelenti, hogy én mindig adok, mert abból nagyon könnyen uralkodás lesz, hanem szeretni az elfogadást is jelenti, mégpedig olyat elfogadni, amit nem feltétlenül jó szájjal adnak.

6. állomás: Veronika kendőt nyújt Jézusnak

Jézus teljesen kifosztottan van ott. Teljesen nincstelenül. Jön egy asszony, aki észreveszi az Ő szükségleteit. Csodálatos módon a tömeg nyomásával szembeszáll ez az asszony. Jézus nem tudja ezt viszonzni. Ő teljesen nincstelen. Jézus elfogadja és értékeli. Nincstelenségében mégis tud valamit adni, mert az arcának a lenyomata megmarad a világ végéig Veronika kendőjén. Erről az emberi tetről a világ végéig megemlékeznek, annak ellenére, hogy nem szerepel a Szentírásban. Sokszor a kihívások és annak megoldása nem Jézuson keresztül jelennek meg, hanem az Ő kegyelméből ezek az emberek elővételezve tudnak jót tenni. Itt egy ilyen eset van. Ember az embertelenségben. Veronika nem a saját erejéből, hanem Jézus erejéből tud szembe menni a tömegek nyomásával. (Hasonlóan, mint a Szűzanya büntelensége sem önmagától van, hanem Jézus győzelméből elővételezve.) Minden jónak, szeretetnek a forrása az Isten. Az ördög azt bizonygatja, sok álmod kergettek, de nézzétek ez a totál sötétség ez a valóság. Ez az állomás arról is beszél, hogy ebben a sötétségben igenis van szerepe a szeretetnek. A Sátánnak nincs olyan hatalma, mint amit blöfföl magának. Az Ő szövetség is bizonyítja, mert, ha a Sátán hatalma akkora nagy, akkor nem lettek volna Ő szövetségi igazak. pl.: Sét, Ábel, Noé.

7. állomás: Jézus másodszor esik el

A visszaesés kísértése. Szövegetük magunkba, hogy összeszedem magamat, kijavítom, fogadkozok és puff megint elestem. A bűnökbe való visszaesésnek is ez a nagy kihívása. A gonosz elhiteti; Te nem sokat érsz, egy utolsó alak vagy. Nézd meg a tényeket mit produkáltál! Most újra kezdjek? Jézus újra kezd és ez a győzelem! A kudarcba való visszaesés után újra kezd.

8. állomás: Jézus szól a síró asszonyokhoz

Ezek az asszonyok szeretik Jézust és fáj nekik, amit tettek és tesznek vele. Ugyanakkor ezeknek az asszonyoknak csőlátásuk van. Nagyobb összefüggésben nem látják maguk körül a dolgokat, ezért siránkoznak és árasztják maguk körül a depressziót. Ezt a siránkozást a Sátán jól felhasználja; Hogy tehették ezt veled? Te szegény? Jézus válasza; „Ne engem sirassatok, hanem magatokat és gyermekeiteket sirassátok! Mert, ha így tesztek az Élő Fával, mi lesz a sorsa az elszáradtnak?” Vagyis a világossággal győzi le ezt a helyzetet. Lássátok meg Ő az Élő Fa! Jézus a győzelem útját járja minden egyéb látszat ellenére. Ti, ha nem így látjátok, akkor ettől elidegenedve vagytok. Kit kell itt sajnálni? Ha a nyolc boldogságot szemléljük, akkor ezt a kérdést tehetjük fel: Kinek van itt jövője?

Ha az ösztönös tapasztalataimból indulok ki, akkor kesergek magam fölött. Haragot ápolok, hogy tehették ezt velem. Ha Jézus szemével nézem életemnek ezt a helyzetét, akkor azt látom, hogy a győzelem útját járom.

9. állomás: Jézus harmadszor esik el

Ez a totális kudarc. Itt lehetetlenség továbbmenni a magunk erejéből. Atyám vegyél magadhoz! Az emberi életben: Miért nem engedtek meghalni? Rögtön jön a Sátán és gyártja az ideológiát, hogy ez miért lehetetlen. Az Isten sem kívánhatja, hogy itt továbbmenjek! Emberi erőből ez nem lehetséges, ez a totális vég! Jézus azt mutatja nincs itt a totális vég, mert azt az Atya határozza meg és nem én saját magamnak. Jézus iszonyú kínok között felviszi a keresztet a Golgotára. Ez a végső konok kitartás, hogy nem kapitulálok, hanem ráhagyatkozok az Atya akaratára.

10. állomás: Jézust megfosztják ruháitól

A legnagyobb emberi szenvedés az emberi intimitásunkban való meggyalázás. Mert az intimitás egy olyan tulajdonunk, amire a végsőig igényünk van, mert úgy érezzük, ha elveszítjük, akkor megsemmisülünk. Ha a legféltebb titkainkba belelátnak és ezzel visszaélnak, kigúnyolnak, meggyaláznak, megbecstelenítenek, akkor én megsemmisülök. Ebben a helyzetben a szenvedés a végső kiszolgáltatottság. A Sátán sugallata: Azt gondoltad, hogy legalább ettől a helyzettől megóv a Mennyei Atya? Látod, bármit megtehetek veled? Nem, én mondom meg mi lesz! Ezen az állapoton csak úgy lehet győzni, hogy a Mennyei Atyára bízom az intimitásom, mint egy letétbe helyezem Nála, ezért nem tudnak úgy meggyalázni, mint amit a Sátán el akar hitetni ebben a helyzetben. Így lehet ezen a szűk kapun átmenni.

11. állomás: Jézust keresztre feszítik

Eddigi állomásoknál ott volt a választási lehetőség, hogy eldobom a keresztem, de itt már felszögeztek rá, nem tudok leszállni róla. Oda vagyok szögezve. Az életben hogyan jelentkezik ez? Benne vagyok egy olyan emberi kapcsolatban, amit nem tudok lerázni pl. nem tudok elválni, ott vagyok a kórházi ágyon és nézhetem a mennyezetet. Meddig? - Fogalmam sincs.pl.: Budapest ostromát és az utána következő időket a rommá lőtt házakban kellett átélni.

Minden élethelyzetünkben megvan a szabadságunk. A szabadság abban áll, hogy fellázadok ellene vagy elfogadom. A körülmények nem rajtam múlnak, de a viszonyulásom az rajtam múlik. Jézus azt mutatja, a viszonyulásomban van a győzelem.

12. állomás: Jézus meghal a kereszten

Jézus tudatosan készült erre a pillanatra. A Szentírásban háromszor jövendöli meg Jeruzsálembe menet, hogy megölik, de harmadnapra föltámad. Le akarják beszélni róla, de Ő tudatosan megy a célja felé.

A kereszthalál koncepciója az életadó halál.

A kísértés: A halál megsemmisülés lesz? Tényleg életet fog adni? A halál egy olyan valóság, amit csak a hitünkkel tudunk áthidalni. A halált csak az evilági oldaláról tudjuk szemlélni. Matematikai hasonlattal, a függvénynek szakadása van, ez azt jelenti, hogy a szakadásnál csak balról, vagy jobbról értelmezhető a függvény, mert a szakadás helyéhez két érték

tartozik. A halál ehhez hasonló a szemléletünkben. Hittel csak annyit tudunk mondani róla, hogy az értelmes folytatás az Isten kezében van.

A végső kimerültség és a halál sötéttségével kellett szembenéznie Jézusnak. Keresztes Szent János írja le ezeket a sötétégeket; A lélek éjszakái c. írásában. Ezek érzelmileg, értelmileg nem követhetők és van, ami még a hitünket is meghaladja. Ezt te tudod Uram. Jézus ezen úgy megy keresztül, hogy rábízta magát a Mennyei Atyára.

Saját halálunkra készülve nekünk is szembe kell nézni ezekkel a kísértésekkel. Erre egyetlen válasz van: Uram te megmondtad! Nem tudom az értelmemmel megragadni. Betegségében Lisieux-i Szent Teréznek erre az volt a megoldása, hogy mindent úgy csinált, mintha érezte volna. Így ment át ezen a kísértésen.

13. állomás: Jézus holttestét leveszik a keresztről

A halál utáni kísértéseken való győzelmet Jézus az életében végig gondolva, elővételezte és így győzött.

Ennél az állomásnál már csak Jézus teste van ott, Ő az örökkévalóságban van. Viszont halála előtt jelentkezik ennek az állomásnak a kísértése. Mit élvezel ebből a küzdelmedből? Mit értél el? Van ennek konkrét gyümölcse? Úgy leélni az életem, hogy az egész életem nem magam számára vetés, hanem a jövő generációknak. Azok fogják élvezni az én küzdelmeimnek, győzelmeimnek a gyümölcsét. Ez a mai individualista világ nagy kísértése. A keresztények mindig a jövőért küzdöttek.

14. állomás: Jézust sírba teszik

Szembe kell nézni azzal, hogy emberi remény nélkül fogok meghalni. Emberi remények: Majd emlékeznek rólam, tisztelettel emlegetik a nevem, imádkoznak értem. Jézus fölszámolta az utolsó vágyát is, hogy emberileg jelentsen valamit itt a földön. Ő természetfölöttien akart itt maradni a földön.

Mindent el kell engedni, ahhoz, hogy Isten a föltámadás győzelmével tudjon megajándékozni. Jézus előre belefeküdt a hiúság és az önzés végső eltemetésének sírjába.

Jézus így járta végig és élte elénk a különböző állomásoknál a győzelem útját. Megmutatta nekünk, hogy az adott kísértéseket hogyan lehet legyőzni. Ha jól elmélkedjük végig a keresztutat, akkor ezekből a meglátásokból, erőt merítve, Jézus rajtunk keresztül győzni tud a gonosz lélek fölött.

A keresztút járás akkor éri el a végső célját, ha elvezet a szenvedő Krisztussal való igazi, személyes találkozásra és egyesülésre.